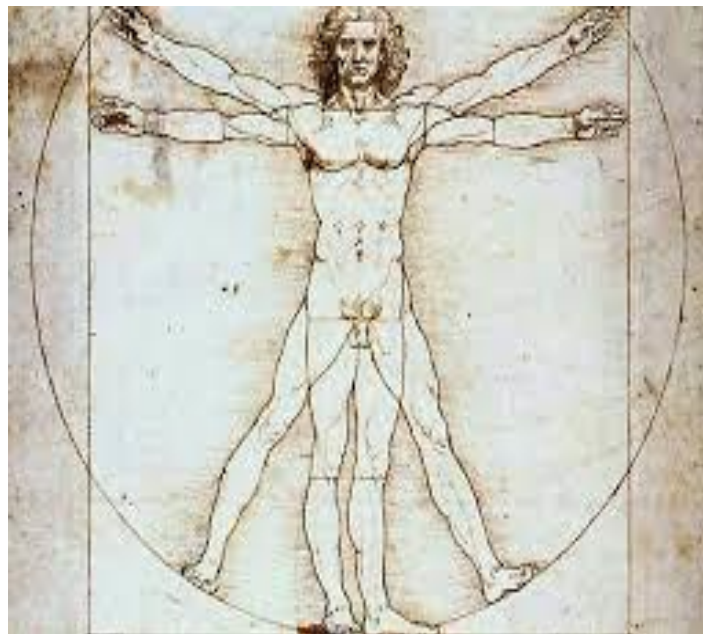

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра українознавства**

Наталія Божко

«Медицина і художня культура»

**Практикум з вибіркової дисципліни
для студентів 1 курсу
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»**

ЛЬВІВ - 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра українознавства

Наталія Божко

Медицина і художня культура
Практикум з вибіркової дисципліни
для студентів 1 курсу
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»

Обговорено та ухвалено на засіданні
методичної комісії кафедри
українознавства (протокол № 1 від 31
серпня 2023 року)

Затверджено методичною комісією
факультету іноземних студентів (протокол
№ 1 від 31 серпня 2023 року)

ЛЬВІВ - 2023

УДК 61. (57.3) 85 (7 85.03, 73/76)

Божко Н.М.

Медицина і художня культура: практикум з вибіркової дисципліни для студентів 1 курсу галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» / Н. М. Божко. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2023. 13 с.

Навчально-методичне видання містить тематику практичних занять з авторського курсу вибіркової компоненти «Медицина і художня культура», проблемні питання, поради, список рекомендованої літератури, критерії оцінювання знань, питання для самоконтролю до підсумкового контролю (залік).

Адресовано студентам 1 курсу медичного факультету ЗВО медичного профілю.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Цубов Л.В., кандидат історичних наук, доцент кафедри ЕКМ ІППТ НУ «Львівська політехніка»

Мариськевич Т.Г., кандидат історичних наук, доцент кафедри історичного краєзнавства Львівського національного університету ім. Івана Франка

Обговорено та ухвалено на засіданні методичної комісії
кафедри українознавства
(протокол №1 від 31 серпня 2023 року)
Затверджено методичною комісією
Факультету іноземних студентів
(протокол №1 від 31 серпня 2023 року)

© Львівський національний медичний
університет імені Данила Галицького, 2023

© Наталія Божко, 2023

©Кафедра українознавства

Передмова

Курс «**Медицина і художня культура**» знайомить студентів педіатричного факультету з інформацією про різноманітні методи вирішення проблем сучасної медицини (психологічний аспект) та можливі способи їх розв'язання; вчить використовувати емоційну силу мистецтва як один із методів терапевтичного впливу на здоров'я пацієнтів. Отримані знання дають можливість молодим людям класифікувати явища культури за їх історичною значимістю, національною приналежністю і стильовими особливостями, а також аналізувати перспективи розвитку української культури.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема 1. Формування медицини і художньої культури як вияв інтелектуального і емоційного вдосконалення людини (2 год.)

План

1. Людина як «об'єкт» і «суб'єкт» творення культурних цінностей. Інтелектуальна діяльність людини як шлях до вдосконалення людського суспільства.
2. Суть термінів «медицина» і «мистецтво». Суть поняття «художня культура». Види і жанри художньої культури.
3. Взаємодія медицини і художньої культури як метод вдосконалення пізнання людини.

Рекомендована література

1. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – К. Світ книги, Література, 2021. 336 с.
2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с
3. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020, 370 с.
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2021. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 124 с

Завдання

Завдання 1. На Вашу думку, людина є об'єктом чи суб'єктом творення культурних цінностей ?

Завдання 2. Як Ви вважаєте, чи дійсно «медицина» це «мистецтво лікування» ?

Завдання 3. Проаналізуйте термін «художня культура»

Завдання 4. Чи тотожні поняття «людина культурна», «інтелігентна людина»?

Завдання 5. Чи потрібно лікарю знати (розуміти) мистецтво?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Тема 2. Медицина і література (4 год.)

1. Мистецтво слова.
2. Медична література в історичній ретроспективі.

Рекомендована література

1. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – К. Світ книги, Література, 2021. 336 с.
2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с
3. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020, 370 с.
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2021. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 124 с

Завдання

Завдання 1. Характеристика літератури як одного з видів художньої культури

Завдання 2. Чи дійсно література може задовільнити пізнавальні, інтелектуальні та естетичні потреби людини ?

Завдання 3. Наведіть приклади наукової літератури для медиків

Завдання 4. Проаналізуйте історичний шлях літератури для медиків від Стародавнього часу до Середньовіччя

Завдання 5. Визначте період європейської культури, коли було здійснено революційні зміни в медичній літературі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

- 1 Літературна творчість медиків.
3. Художня література про лікарів

Рекомендована література

1. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – К. Світ книги, Література, 2021. 336 с.
2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с

3. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020, 370 с.
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2021. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 124 с

Завдання

- Завдання 1.** Чи може професійний лікар успішно займатися літературною творчістю?
- Завдання 2.** Як Ви вважаєте, чи можливе поєднання професії хірурга з виданням дитячої літератури ?
- Завдання 3.** Як Ви вважаєте, чи потрібно було Ст. Лему займатися лікарською практикою ? (літературною)
- Завдання 4.** Назвіть українських медиків, які завдяки літературній творчості зробили великий внесок у розвиток художньої культури
- Завдання 5.** Чи можливий прогрес у медицині без «слів» ?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

Тема 3. Образотворче мистецтво і мистецтво лікування (4 год.)

1. Жанри образотворчого мистецтва. Живопис, графіка, скульптура.
2. Образотворче мистецтво і мистецтво зцілення у ретроспективі

Рекомендована література

1. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – К. Світ книги, Література, 2021. 336 с.
2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с
3. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020, 370 с.
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2021. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 124 с

Завдання

- Завдання:1.** Дайте загальну характеристику жанрам образотворчого мистецтва

- Завдання 2.** Вкажіть жанр образотворчого мистецтва, що вперше дозволив вивчати будову людського тіла
- Завдання 3.** Скульптура чи рисунок дає можливість навчатися анатомії
- Завдання 4.** Назвіть відомі Вам пам'ятки образотворчого мистецтва на медичну тематику епохи Середньовіччя ?
- Завдання 5.** Наведіть приклад образотворчого твору, що дає можливість професійному глядачеві поставити діагноз головному герою (героїні) твору.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

1. Образотворче мистецтво як метод сцілення (лікування)
2. Нанотехнології і образотворче мистецтво. Ортопедія 3 D

Рекомендована література

1. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – К. Світ книги, Література, 2021. 336 с.
2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с
3. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020, 370 с.
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2021. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 124 с

Завдання

- Завдання 1.** Що Вам відомо про «Вітрувіанський малюнок» Леонардо да Вінчі?
- Завдання 2.** Чи можливо, сьогодні, використовувати анатомічні малюнки Леонарда да Вінчі у навчальних цілях ?
- Завдання 3.** Розкажіть про образотворчий твір, що знаходиться в анатомічному корпусі ЛНМУ
- Завдання 4.** Чи дійсно образотворче мистецтво має ефект сцілення. Ваша аргументована думка.
- Завдання 5.** Доведіть (приклад), що малюнок містить величезну кількість діагностичного матеріалу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

Тема 4. Історія та мистецтво будівництва лікувальних установ (4 год.)

1. Архітектура як вид мистецтва.
2. Історія лікувальних закладів в архітектурних стилях.

Рекомендована література

1. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – К. Світ книги, Література, 2021. 336 с.
2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с
3. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020, 370 с.
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2021. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 124 с

Завдання

- Завдання 1.** Охарактеризуйте архітектуру як вид художньої культури
- Завдання 2.** Чи відповідають терміни «міцність, корисність, краса», які ввів Ветрувій для поняття архітектури і медичним будівлям ?
- Завдання 3.** Поясніть, чому лікувальні установи в Античний період носили назву «асклепіони, ятреї,періодекти»?
- Завдання 4.** Проаналізуйте особливості будівництва лікувальних закладів у Європі в епоху Просвітництва ?
- Завдання 5.** Охарактеризуйте особливості будівництва і розміщення лікувальних закладів у 20-21 ст.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

1. Українські пам'ятки архітектури і медичні установи
2. Сучасна архітектура медичних установ. Конструктивізм. Багатопрофільність. Образи майбутніх медичних закладів.

Рекомендована література

1. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – К. Світ книги, Література, 2021. 336 с.
2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с
3. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020, 370 с.
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2021. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 124 с

Завдання

- Завдання: 1.** Охарактеризуйте особливості будівництва і розміщення

- лікувальних закладів українського середньовіччя
- Завдання 2.** Охарактеризуйте особливості будівництва і розміщення лікувальних закладів на території України 19 ст.
- Завдання 3.** Поясніть, що є спільного у методиці лікування туберкульозу і архітектурою модерну?
- Завдання 4.** Що Вам відомо про будівництво корпусів ЛНМУ? Дайте їх стильову оцінку.
- Завдання 5.** Інститут Вайгля у Львові: нові тенденції архітектури і медицини

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

Тема 5. Медицина і театральні видовища (2 год)

1. Театр як вид мистецтва:
  - А) види та жанри театрального мистецтва;
  - Б) цілі і засоби театрального мистецтва.
2. Мистецтво лікування і театр:
  - А) Анатомічний театр та його цілі;
  - Б) Лекція, як метод навчання майбутніх медиків;
  - В) Медичний огляд, хірургічне втручання як видовище;
  - Г) Мистецтво спілкування з пацієнтами як театральне видовище та ін.

Рекомендована література

1. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – К. Світ книги, Література, 2021. 336 с.
2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с
3. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020, 370 с.
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2021. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 124 с

Завдання

- Завдання:1.** Загальна характеристика театральних жанрів, як вид художньої культури.
- Завдання 2.** Аналіз засобів театрального мистецтва. Що впливають на емоційний стан пацієнтів.
- Завдання 3.** «Анатомічний театр» - видовище, чи навчання?
- Завдання 4.** Чи потрібна лікаря - майстерність актора?
- Завдання 5.** Кіно як метод навчання майбутніх медиків та фармацевтів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9

Тема 6. Музичне мистецтво і медицина (2 год)

1. Музика як вид художньої культури. Види та жанри музичного мистецтва.
2. Вплив музичного мистецтва на покращення якості надання медичних послуг.
3. Музика як засіб арт терапії. Нові можливості музики і мистецтва лікування.
4. Музичне мистецтво у біографіях відомих лікарів.

Рекомендована література

1. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – К. Світ книги, Література, 2021. 336 с.
2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с
3. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020, 370 с.
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2021. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 124 с

Завдання

Завдання 1. Загальна характеристика видів та жанрів музичного мистецтва

Завдання 2. Чи потрібне музичне мистецтво професійній медицині ?

Завдання 3. Функції арттерапії і музичне мистецтво

Завдання 4. Проаналізуйте лікарські можливості музичного мистецтва

Завдання 5. Назвіть відомі Вам музичні композиції. Що мають лікувальний ефект.

Тематичний план практичних занять з вибіркової дисципліни «Медицина і художня культура»

№ з.п.	ТЕМА	Кількість Б годин
1.	Формування медицини і художньої культури як вияв інтелектуального і емоційного вдосконалення людини	2
2.	Медицина і література	4
3.	Образотворче мистецтво і мистецтво лікування	4
4.	Історія та мистецтво будівництва лікувальних установ	4
5.	Медицина і театральні видовища	2
6.	Музичне мистецтво і медицина	2
	Всього	18

Питання для самоконтролю з курсу «Медицина і художня культура»

1. Соціально-філософська сутність термінів «медицина», «культура» та «художня культура»
2. Зв'язок мистецтва і медицини
3. Взаємозв'язок релігії Стародавнього Єгипту з мистецтвом і медициною.
4. Художня культура і медицина Вавілоу.
5. Крито-Мікенська культура та медичні уявлення греків.
6. Матеріальні і духовні надбання Античної культури через призму медицини.
7. Медицина в контексті розвитку художньої культури європейського Середньовіччя.
8. Мистецтво лікування та антропоцентризм епохи Відродження
9. Анатомічні рисунки Леонардо да Вінчі
10. Медична тематика у творчості митців епохи Відродження
11. Реформація, культура і медицина
12. Бароко, рококо та медицина
13. Основні тенденції розвитку художньої культури та медицини в ХІХ ст.
14. Взаємовпливи художньої культури і медицини у ХХ ст.
15. Вплив художньої культури на розвиток медичного обслуговування населення.
16. Медицина в художній літературі
17. Медична проблематика в образотворчому мистецтві
18. Медицина в художніх образах звичаїв та обрядів української культури
19. Медицина в художніх образах українського фольклору
20. Медицина в художніх образах середньовічної та ренесансної літератури
21. Медицина в художніх образах сучасної літератури
22. «Бібліотерапія»
23. Психосоціальний напрям арт. - терапія
24. Медицина в художніх образах театрального мистецтва
25. Музичне мистецтво та його вплив на лікувальний процес
26. Жанри музики та її вплив на здоров'я людини.
27. Вплив медичної культури на формування сучасного світогляду людини через призму кіномистецтва.
28. Документальне та художнє кіномистецтво з проблем медицини.
29. Українські лікарі в образотворчому мистецтві (літературі) .
30. Образотворче мистецтво і медицина.

Критерії оцінювання

Поточний контроль при засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за чотирибальною традиційною шкалою. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Виставлені оцінки конвертуються у бали. На занятті за поточну навчальну діяльність виставляються оцінки:

«5» - студент правильно виконав усі завдання, виявляє здатність до самостійної творчої роботи.

«4» - студент в основному орієнтується у змісті питань, з поодинокими недоліками здійснює виконання усіх завдань, виявляє здатність до самостійної творчості, припускається окремих помилок.

«3» - студент викладає матеріал не повно, плутається у використанні термінів, не може дати конкретної відповіді на окремі питання, допускає багато помилок.

«2» - студент виявляє незнання більшої частини матеріалу, не може пояснити основних понять, виконав не всі завдання, не виявляє здатності до самостійної творчості.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні дисципліни за поточну навчальну діяльність складає 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку мусить набрати студент упродовж вивчення дисципліни складає 120 балів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 400 с.
2. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020. 370 с.
3. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2023. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 124 с.

Допоміжна

1. Арнольд із Віланови. Салернський кодекс здоров'я; Колір медицини Салерно; Віршовані приписи Салернської школи; прохання по поверненню з Салерно./Пер. з лат. Ю. Ф. Шульца. Київ: РІПОЛ КЛАСИК, 2022. 176 с.
2. Аронов Р. Е, Грандо А. А. Мирський М. Б. Сорокіна Т. З. Шилиніс Ю. А. Жуковський Л. В. Коган В. Я. Визначні імена у світовій медицині. Great Names in the World History / Під ред. проф. А. А. Гракдо. Київ: РІА «Тріумф», 2022 495 с.
3. Везалій А. Про будову людського тіла. Естетична медицина новий напрямок індустрії краси та здоров'я. <http://medytsyna.com/estetichna-meditsina-novij-napryamok-industriyi-krasi-ta-zdorovya/>
4. Каган-Пономарьов М. Я. Літератори-лікарі: Нариси та підходи з додатком Бібліографічного словника. Київ: Нова, 2007. 438 с.

5. Кравець Г.Г. Дерматовенерологія в художній літературі кінця ХІХ поч. ХХ ст. *Український науково медичний молодіжний журнал*. 2021. № 3. С. 112- 113.
6. Котишева О.Музична терапія для дітей з обмеженими можливостями здоров'я в умовах центру соціальної допомоги. *Психологічна газета*. 2019. № 9
7. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон: Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с
8. Мейєр-Штейнег Т. Стародавня медицина (Медицина Стародавнього Сходу і класичної давнини). 2-е вид. испр. Київ: Вузівська книга, 2019. 120 с.
9. Пиріг Л.А. Українські медики-митці і медицина – об'єкт українського мистецтва // <http://www.nbu.gov.ua/old>
10. Савельєва-Кулик Н. О. Музична терапія в інтегративній медицині: навч. посіб. для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Савельєва-Кулик Н. О. Київ: Інтерсервіс, 2019. 138 с.
11. Світ медицини в художньому слові : реком. список / уклад. Г.В. Стороженко; відп. за вип. Л. І. Шпукал. – Вінниця, 2021. 13 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Види і техніки арттерапії. <https://studfile.net/preview/9185742/page:8/>
- 2.Шевченко Ю.Л. Філософія медицини, 2004. <http://texts.news/filosofiya-nauk>
3. Медицина Античної Греції і Риму. <http://dok.znaimo.com.ua>
4. Хороша музика лікує і фізично, і духовно. <https://pogliad.ua/news/culture/horos>

Навчально-методичне видання

Наталія Миронівна Божко,
кандидат історичних наук, доцент

Медицина і художня культура
Практикум з вибіркової дисципліни
для студентів 1 курсу
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»

Навчально-методичне видання містить тематику практичних занять з авторського курсу вибіркової компоненти «Медицина і художня культура», проблемні питання, поради, список рекомендованої літератури, критерії оцінювання знань, питання для самоконтролю до підсумкового контролю (залік).

Адресовано студентам 1 курсу медичного факультету ЗВО медичного профілю.